

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı:

Sayı : 20831
Tarih : 19.08.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 19/08/2022 16:21
Sayı: E-120.08-1066926

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de seçim-sandık hukuku ve adaleti kayyım uygulamaları ile büyük bir darbe almıştır. Halkın seçme ve seçilme hakkını çiğneyen ve gasp eden bu uygulama ile Türkiye’de yaşayan farklı kimlik, kültür ve inanç gruplarından insanların eşit yurttaşlık hissiyatı da büyük oranda tahrip edilmiştir. Sandıktan çıkan iradeye ket vuran bu uygulama, yerelerde ve yerel demokrasi anlayışında onarılması güç tahribatlara da yol açmıştır. Bu nedenle, kayyımların neden oldukları yolsuzlukların, usulsüzlüklerin, hukuksuzlukların, siyasal ve kültürel tahribatların açığa çıkarılması amacıyla bir genel görüşme açılmasını arz ve talep ediyoruz.

Meral Daniş BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Güçlü yerel yönetimler ve yerel demokrasi güçlü demokrasi için vazgeçilmez olandır. Yerel demokrasinin işlememesi, demokratik yerel ve yerinden yönetim mekanizmalarının tahrip edilmesi, katılımcı ve müzakereci bir demokrasinin olmadığı en önemli işaretleridir. Ülkemizde bunların eksikliğinin yarattığı sorunlar her geçen gün daha ciddi boyutlarda karşımıza çıkmaktadır.

Örneğin Türkiye’nin tarafı ve imzacısı olduğu Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın da etkin bir şekilde uygulanmaması, yerel demokrasinin tesis edilememesinin önündeki engellerden biridir. Tekçiliğe dayalı yönetimi esas alan ve çoğulculuğu ret eden mevcut yönetim anlayışı, bugün yaşanan çoklu krizlerin de müsebbibidir. Çoklu kriz halinin oluşmasına neden olan faktörlerden biri ise kayyımlar rejimidir.

Dönemin iktidarı, ilk olarak 2016 yılında KHK ile kayyım atanmasının önünü açan uygulamayı kanunlaştırmıştır. Akabinde DBP’nin yönetiminde bulunduğu 95 belediyenin eşbaşkanları görevden alınmış ve yerlerine mülki idare amirleri kayyım olarak atanmıştır. Atanan kayyımlar 3 yıllık süreç içerisinde belediyeleri milyonlarca lira zarara uğratmış ve iş yapamaz hale getirmişlerdir.

31 Mart 2019 seçimlerinde her türlü usulsüzlüğe karşı HDP 65 yerelde belediye başkanlığını kazanmıştır. HDP’nin kazandığı belediyeler, seçimin hemen ardından hedef haline getirilmiş

ve 6 belediye başkanına KHK'li oldukları gerekçesiyle mazbataları verilmemiştir. Devam eden süreçte de HDP'nin belediyeleri her türlü baskıya maruz bırakılmıştır. Halkın hizmet alma kurumları olan belediyeler, hizmet yapamaz hale getirilmiştir.

Tüm baskı ve engellemelerin ardından 19 Ağustos 2019'da Diyarbakır, Van ve Mardin Büyükşehir Belediyelerinin seçilmiş eşbaşkanları görevden alınmış yerlerine il valileri kayyım olarak atanmıştır. Belediye eşbaşkanlarının görevden alınma yazıları ise 1 Nisan 2019 tarihinde, yani 31 Mart yerel seçimlerinden 1 gün sonra İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. Seçilmişlerin henüz mazbatalarını almadan kayyım atanmasını isteyen yazılar, bu uygulamanın siyasi saikler gözetilerek yürürlüğe konulduğunu açıkça göstermiştir.

19 Ağustos ve sonrasındaki süreçte HDP'nin yönetiminde bulunduğu toplam 48 belediyenin seçilmişleri görevden alınmış ve kayyım atamaları gerçekleşmiştir. 48 kentte yaşayan yaklaşık 4,5 milyon yurttaşın seçme ve seçilme hakkı yok sayılmıştır. Yine 48 belediyenin meclisinde halkın seçtiği 807'si HDP'li olmak üzere toplam 1139 belediye meclis üyesi görev yapamaz hale gelmiştir. Kayyım atamaları ile birlikte sadece HDP'li belediye meclis üyeleri değil diğer siyasi parti belediye meclis üyeleri de görevlerini yapamaz hale getirilmiştir. Belediyelerin hem denetim organı hem de karar organı olan meclislerin feshedilmesi veya işlevsiz kılınması demokratik işleyişe zarar verdiği gibi kayyımların yolsuzluklarının da önünü açmıştır.

Yolsuzluklar ve usulsüz harcamalarla hizmet için belediyelere aktarılan bütçeler yandaşlara peşkeş çekilmiştir. Halkın malı olan belediye taşınmazları da büyük bir talanın parçası olarak yine iktidar yandaşı şirketlere peşkeş çekilmiştir. Sayıştay müfettişlerince, belediye kaynakları kullanılarak yapılan usulsüz harcamalar ve Kamu İhale Kanunu'na aykırı gerçekleştirilen ihalelerin çoğu tespit edilmiş ve hazırlanan raporlarda bu usulsüzlüklere yer verilmiştir. Oluşturulan kamu zararı sabit olmasına rağmen kayyımlara karşı etkin soruşturma süreçleri yürütülmemiştir.

Bazı kayyımların yolsuzlukları ve hırsızlıkları o kadar ayyuka çıkmıştır ki, kayyım yerine kayyım atanmak zorunda kalınmıştır. İçişleri Bakanlığı ise bu süreçteki sorumluluğu nedeniyle hesap vermemiştir.

Kayyımların diğer bir saldırı alanı ise Kürtlerin yaşam alanlarına dair olmuştur. Kentlerin tarihsel ve kültürel yapısını yansıtan tüm mekanlar tahribata uğratılmış, çok dilli belediyecilik faaliyetleri durdurulmuş, kadın kazanımları ortadan kaldırılmış ve doğa kıyımı gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra kentlerde yer alan birçok cadde, sokak, park ismi değiştirilmiştir. Kadınların eşit bir şekilde yaşama katılmasının önünü açan kurumlar atıl duruma getirilmiştir. Bir bütün olarak yaşam alanları daraltılmış ve halkçı belediyecilik uygulamalarına son verilmiştir.

Kayyımların neden oldukları siyasal, toplumsal, kültürel ve ekonomik tahribatın araştırılması, oluşturulan kamu zararının tespit edilmesi, kayyımlara dokunulmazlık zırhı sağlayan bürokratların ve siyasilerin belirlenmesi; sandıklardan çıkan iradenin esas alınarak belediyelerin yeniden seçilmiş kişiler tarafından yönetilmesi için hangi siyasi ve yasal adımların atılması gerektiğinin değerlendirilmesi amacıyla genel görüşme yapılmasını arz ve teklif ederiz.